

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računati se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Žlindra v državnem zboru.

V včerajšnji seji poslanske zbornice je bil voditelj duhovniške stranke na Slovenskem, dr. Ivan Šusteršič, moralno obglavljen. Take justifikacije avstrijski parlament menda še ni doživel. Pridržuj si, da o tej zadevi še govorimo, podajamo v naslednjem popolnoma objektivno poročilo o včerajšnji senzacionalni razpravi v zadevi žlindre, kateri je bila včerajšnja seja izključno posvečena.

Poročevalec grajalnega odseka je bil dr. Kramar, ki je bil tudi načelnik odseka, v katerem je imela desnica veliko večino.

Poročevalec dr. Kramar je najprej pojasnil dogodbe v zbornici, vsled katerih je dr. Šusteršič zahteval, da se izvoli grajalni odsek. Ta odsek si je bil svest, da bi moral postopati z največjo strogostjo in brezobzirnostjo, ako je že poklican, da sodi o navadah v zbornici, svest pa si je bil tudi, da bi storil napako, ako bi strogo in brezobzirno postopal, kadar to stvarno ni opravičeno.

V odseku se je konstatiralo, da se je dr. Šusteršiču res zaklicalo „Schuft“ in „ausgewachsener Schuft“, in sicer besed ni izrekel Stein, ampak neki drugi poslanec. Stein je vsled tega, ker Šusteršič za to žaljenje ni zahteval zadoščanja, izjavil, da s Šusteršičem ne more občeovati. Odsek je soglasno spoznal, da Šusteršiča ne more nihče siliti k dvoboju, ker mu ga brani njegovo versko prepričanje, na drugi strani pa je večina odseka rekla, da je bil dr. Šusteršič, ako mu versko prepričanje brani dvoboj, dolžan zahtevati izvolitev grajalnega odseka, ko se mu je zaklicalo „Schuft“. Ker pa tega takrat ni storil, ni bil sedaj opravičen zahtevati grajo za poslanca Steina, ker ta ni žaljenja ponovil, ampak samo konstatiral, da Šusteršič za „Schufta“ ni zahteval zadoščanja.

Kar se tiče očitanja radi žlindre, moram pred vsem konstatirati, da je osebna čast dr. Šusteršiča v tej aferi taktana, ker se ni dokazalo, da je imel namen sebe okoristiti. To sem moral povedati, ker odsek v ostalem ni mogel o ravnanju dr. Šusteršiča v političnem boju izreči tako ugodne sodbe.

Gre se za boj „Gospodarske zveze“ zoper kmetijsko družbo, v kateri so združene vse stranke, dočim je „Gospodarska zveza“ strogo klerikalna. Očitanje, da „Gosp. zveza“ pri prodaji žlindre ni postopala korektno, da je manj vredno žlindro prodajala kot polnovredno, v aktih ni dokazano, in se zato ne more niti Šusteršiču niti „Gosp. zvezi“ očitati, da je namenoma dajala slabšo žlindro. (Živahni ugovori.) Pač pa je dr. Šusteršič v velikem boju zoper kmetijsko družbo in kot načelnik „Gospodarske zveze“ rabil sredstva, o katerih moramo žal reči, da niso bila ne korektna nelojalna. (Občno strmenje.) Dr. Šusteršič je 16. julija 1899. tajniku „Gosp. zveze“ pismeno naročil, naj v „Slovencu“ razglasi, da se je „Gosp. zvezi“ posrečilo, dobiti žlindro po 20 kr. meterski stot ceneje, nego jo daje kmetijska družba. Dr. Šusteršič je prevzel plačilo te difference (Čujte! Čujte!) in njegovo pismo kaže, da je naročil, da mora to tajno ostati. (Čujte!

Čujte!) Z ozirom na to nizko ceno žlindre je potem izšel v „Domoljubu“ članek, v katerem se je kmetijska družba strastno napadala, očitano se jej je, da slabo gospodari s subvencijo 3600 gl., ker prodaja žlindro po 20 kr. dražje, kakor „Gospodarska zveza“. (Živahni kliči: Čujte! Čujte!)

To pojasnjuje besede, ki jih je Šusteršiču zaklical Stein: „Vaše roke so od žlindre umazane, to je reklo c. kr. okrajno sodišče“. Šusteršič je namreč tožil župana Svetlina, ker mu je ta očital, da ima od žlindre umazane roke, a sodišče je Svetlina oprostilo. (Čujte! Čujte!) Poročevalec je prečital razsodbo kamniškega sodišča in potem rekel, da po Steinovem medklicu, da ima Šusteršič od žlindre umazane roke, bi moral vsak misliti, da je Šusteršič storil nekaj nepoštenega v privatnem smislu (Klici: Saj je tako). Odsek je mnenja, da se osebni poštenosti dr. Šusteršiča ne more nič očitati, ali graje poslancu Steinu radi tega klika ne more predlagati, ker nikakor ne more odobravati Šusteršičevega postopanja v boju zoper kmetijsko družbo. Poročevalec je prečital na to razsodbo deželnega sodišča in pismo, s katerim je dr. Šusteršič naročil, da naj „Gospodarska zveza“ žlindro ceneje prodaja kakor kmetijska družba in je dejal, da je „Gospodarska zveza“ vodila nezdravo konkurenco, ki je imela namen, spraviti jako uspešno delujočo kmetijsko družbo ob ugled in veljavo. To ni bilo reelno in korektno. Posledica tega je bila, da je „Slovenec“ pisal, da kmetijska družba ne zna gospodariti, in da je kmete oškodovala za 3600 gl. To ni bilo pravilno ne pošteno, in priča Sajovic je to sam imenoval umazano konkurenco. Glede manipulacije z žlindro je dokaz resnice doprineš, in sicer v prvi vrsti s pismom dr. Šusteršiča, da mora tajno ostati, kako se je dosegla izredno ugodna cena žlindre, iz česar izhaja, da se je dr. Šusteršič dobro zavedal, da njegova manipulacija z žlindro ni bila reelna. (Živahni kliči: Čujte! Čujte! Posl. Glöckner: Čemu pa je Šusteršič sploh zahteval, da se skliče grajalni odsek?) Ako prav grajalni odsek Šusteršičevega postopanja ne more priznati kot lojalno in korektno, vendar osebna čast dr. Šusteršiča ni zadeta. (Burni ugovori. Posl. dr. Pommer: Teorija o dveh dušah!) Pač pa predlaga grajalni odsek, naj se poslancu Steinu izreče graja radi vzklika „Doktor Žlindra“. (Posl. dr. Schalk: Tega nihče ne razume! Le pogledajte te obraze, ki jih delajo.) Namen tega klika je bil žaljiv, hotelo se je z njim izreči psovko, (Ugovori) a odsek je bil mnenja, da se mora vsako psovanje v zbornici grajati. Poročevalec je priporočal, naj se sprejmejo njegovi predlogi.

Posl. dr. Dyk je zahteval, da se naj Steinu izreče graja radi vseh treh točk. S tem, da je konstatiral, da je Berger rekel Šusteršiču „Schuft“, je storil novo žaljenje. Kar se tiče od žlindre umazanih rok, ni sodišče tega konstatiralo, kar je trdil Stein. Razsodba se nanaša samo na to, kar je storil Šusteršič kot načelnik „Gospodarske zveze“, ne kot privatna oseba. Po naravnih principih prava zamore le fizična oseba storiti kak delikt, in je nemogoče, da bi kak avstrijski sodnik utemeljeval svojo sodbo s tem, da je dr. Šusteršič dotični delikt storil kot načelnik kacega društva. Priznam, da postopanje „Gospodarske zveze“ ni bilo reelno, da je delala popolnoma nereelno konku-

renco, ali iz Steinovega medklica se mora sklepati, da je Šusteršič kmete goljufal, to pa se ni zgodilo. Zato naj se Steinu izreče graja.

Besedo je dobil potem dr. Šusteršič (Klici: V lastni zadevi. Malik: Ali Vas, g. dr. Šusteršič, ni sram, v lastni zadevi govoriti?), ki je dejal, da je zahteval izvolitev grajalnega odseka, da si more javno mnenje napraviti sodbo o zadevi z žlindro. Mej zadnjimi državnozbornskimi volitvami (Dr. Tavčar: Že dosti prej!) je „Slov. Narod“ meni, kot načelniku, in tudi podnačelniku „Gosp. zveze“ očital, da je „Gosp. zveza“ z naju vednostjo, torej pod naju moralno odgovornostjo pri kupčiji z žlindro ljudi goljufala. Jaz sem radi tega tožil dr. Tavčarja in odgovornega urednika. Stvar je v raznih variacijah šla po vseh liberalnih listih, in obesila se mi je psovka „Doktor Žlindra“. Lahko si je misliti, kako prijetno je, če se koga v času volitev vedno in povsod imenuje „Dr. Žlindra“. (Nemir. Posl. Wolf: Pustite ga govoriti, saj je njegov zadnji govor. Šusteršič: Potolažite se, jaz bom tu še večkrat govoril. Wolf: Če to prenesete, morate imeti jako trdo kožo.) Župan Svetlin mi je na to na nekem shodu očital, da imam od žlindre umazane roke. Govornik je pojasnil to pravdo, kakor je pisal „Slovenec“ in prečital pismo, s katerim je naročil, da mora ostati tajno, da bo on plačal izgubo, ki jo bo imela „Gosp. zveza“ s tem, da bo žlindro prodajala ceneje, kakor jo je sama veljala. Ni bil moj prvi niti moj zadnji dar v dobrodelne namene. Jaz darov ne obešam na veliki zvon (Občna veselost), a si ne pustim vzeti pravice, kaj darovati, (Peschka: In to pripovedujete tu v zbornici? Šusteršič: Da, to pripovedujem tu. Dr. Derschatta: Pustimo ga samega, naj zase govori. Kasper: Druge sumničji, in to naj bo dobrot. Wolf: Naj se brani, saj je on obtožen, ne Stein. Kasper: Kdor ima količkaj časti, ne more kaj tacega poslušati. Šusteršič: Gospodje od Vaše stranke imajo veliko vzrokov, da so občutni. Stein: Pribodnji dobite par zausnic, če nas napadete.) Ker v kmetijski družbi vlada neka sovražnost zoper zadrage, vsled tega je „Gosp. zv.“ drugod iskala žlindro in jo dobila. Ker prodaja kmetijska družba žlindro pod lastno ceno, je morala „Gosp. zveza“ gledati, da bodo njene zadrage prodajale žlindro po isti ceni. To je bil jedini namen, da je on plačal diferenco. (Veselost.) S članki v „Slovencu“ in v „Domoljubu“ ni v nobeni zvezi. „Slovenec“ niti glasilo stranke ni, in se je že večkrat uprl ter ni hotel sprejeti strankinih izjav. (Dr. Tavčar ugovarja. Šusteršič: Vaši somišljeniki tudi pravijo, da „Slov. Narod“ ni glasilo stranke, ker se tega lista sramujejo. Dr. Tavčar: Vaša stranka pa naj se vaše osebe sramuje. Živahno pritrjevanje.) Ne gre se tu za to, kaj so listi pisali, ampak kaj sem jaz storil. Dokazalo se mi je, da sem pisal omenjeno pismo, in koncem leta plačal diferenco. (Peschka: V kakšen namen? Šusteršič: Namen sem že povedal. Peschka: Namen je bil nepošten.) Z enakimi intencijami bom morda še večkrat ravnal, ker pri tem ni nič nekorektnega. (Burni ugovori.) Grajalni odsek se je postavil na stališče častnega sodišča, ni pa dokazil preiskal in si o sodnih razsodbah napravil samostojne sodbe. Utemeljevanje sodnih razsodb je juridičen nesmisel (Smeb), tako da bo morala generalna prokuratura vložiti ničnostno pritožbo. Po tej sodbi je čast poslancev brez varstva. Lahko

si mislite, kako mora biti sodba utemeljena, ako je bila izrečena na podlagi polemik. (Dr. Schalk: Sodba je izrečena na podlagi izpovedi zapriseženih prič.) Ali se izreče posl. Steinu graja ali ne, pride zame šele v drugi vrsti v poštev (Veselost), glavno je dejstvo, da se je stvar pojasnila. (Malik: Kmetje že vedo, koliko velja žlindra.) Odsek je priznal, da „Gospodarska zveza“ svojih odjemalcev ni oškodovala. (Peschka: Umazano konkurenco je delala.) Jaz konkurenco nisem nameraval (Veselost) in nisem s polemiko v nobeni zvezi.

Posl. dr. Schalk je rekel, da zaradi besede „Doktor žlindra“ se Steinu ne sme izreči graja, ker ta beseda ni psovka. Preiskava o dejanski podlagi te besede je pokazala, da dr. Šusteršič ni pošteno postopal, a če kdo s parlamentarno dopustnimi besedami opozarja na kaj nepoštenega, se mu ne more izreči graja. Dr. Šusteršič je uklanjajoč se sili, ne lastni volji, zahteval, da se voli grajalni odsek, ker je bil mnenja, da mu bo iz strankarjev sestavljen grajalni odsek povrnil čast, katero so mu razsodbe sodišč in sodba javnega mnenja za vedno vzele. (Živahno pritrjevanje.) Čudno je, da je dr. Šusteršič postal zdaj tako občutljiv. Posl. Peschka mu je že zausnice obetal, a takrat ni zahteval grajalnega odseka. Tudi ko mu je posl. Berger radi nesramnega postopanja zaklical „Schuft“, tako glasno in tolikrat, da bi mu morala ta beseda vse žive dni zveneti po ušesih, ni zahteval grajalnega odseka. Nedolžna beseda „Dr. Žlindra“ pa ga je tako užalila, da je bled in ves tresoč se s povzdignjeno pestjo skočil k Steinu in zahteval zadoščanja. To kaže, da je Stein s tem medklicem zadel neko rano. Kakega pomena je stvar za dr. Šusteršiča, da je od nje odvisno, če more dr. Šusteršič še veljati kot moralna eksistenca mej svojimi someščani, se vidi iz tega, da je njegov zastopnik pri prvi obravnavi rekel: Če Svetlin ne bo obsojen, se mora dr. Šusteršič ustreliti, ker bo brez časti. Ustrelil se ni, bržčas z ozirom na to, da vera prepoveduje samomor. Zdaj vemo, za kaj se imamo veri zahvaliti. Za ohranitev dr. Šusteršiča! (Veselost.) Reklo se je, da se dr. Šusteršič napada, ker je veren katoličan. Vere ne misli nihče napadati. Mi Vsenemci nismo vere nikdar napadali, borimo se samo zoper zlorabo vere. Če pravite gospodje, da se borimo proti veri, vam odgovarjam, da vam za vero v Boga sploh nič ni, nego za vero v farje. (Živahno pritrjevanje.) Kdor pa vlačí vero tolikokrat čez jezik kakor dr. Šusteršič in pri vsaki priliki hvalisa svojo neomajano vero, ta je gotovo nima v srcu (Živahno pritrjevanje.) Če govori dr. Kathrein, imeli boste občutek, da mu prihajajo besede iz srca. Primerjajte pa z njim umetne poze, hripavi bas, hinavske geste, s katerimi seza dr. Šusteršič tja, kjer imajo pošteni ljudje srce in spoznali bodete, da dr. Šusteršič vero zlorablja, kar tudi njegova politična delavnost dokazuje. (Živahno pritrjevanje.) V nagrobnem govoru, ki ga je dr. Šusteršič sam sebi in revno malo dostojno govoril, je stvar, za katero se gre, zavijal. Konkretni slučaj je naslednji: „Gosp. zveza“, dete tajnih grehov dr. Šusteršiča, (Veselost), je središče konsumnih društev, ter hoče uničiti male in najmanjše trgovce, kar ni nikomur tako na škodo, kakor Šusteršičevim lastnim rojakom. Ta, v gospodarsko formo skrita propaganda ima namen, utrditi klerikalno

gospodstvo v tistih pokrajinah. Gospodarska zveza" je izdala znani razglas, v katerem se je kmetijski družbi očitalo, da ne zna žindre kupovati. To se je sicer koj popravilo, a klerikalci so dalje lagali. Rečeni razglas je imel namen diskreditirati in obrekovati blagoslovljeno delujočo kmetijsko družbo. To je podlost dr. Šusteršiča, ki se ni vstrašil nobene žrtve, ne v svrhu, da bi storil kaj dobrega, ampak da bi obrekoval. To obrekovanje je bilo tako podlo, da se je zdelo dr. Šusteršiču 2000 K vredno. (Burno pritrjevanje.) Ako bi bil dr. Šusteršič ta denar porabil v podporo svojih, v gospodarski stiski živečih rojakov, bi mu ne bili odrekli priznanja. Koliko Slovencev pa bo pregnanih iz njih domačij, da dobi dr. Šusteršič na ekspenzarih teh 2000 kron. Na kako nizkoten rafiniran način se je skušalo kmetijsko družbo obrekovati, izhaja iz izjave, ki jo je priobčil „Domoljub“ dne 19 oktobra 1899, o kateri Šusteršič baje ničesar ni vedel. V sodnih razsodbah pa se smatra kot dognano, da je bil on spiritus rector klerikalnega časopisja. On ni samo dopisnik dunajskega klerikalnega „Vaterlanda“, nego tudi „Slovenca“. Govornik je prečital več odlomkov iz dotičnega članka „Kmetijska družba in Tomaževa žindra“, v katerem se na koncu vprašuje, kam je izginilo tistih 39 kr. od vsakega centa, za katere so bili kmetje prikrajšani. Ali ni to infamno obrekovanje? (Živahno pritrjevanje) Ti ljudje so žrtvovali denar, da bi pošteno družbo spravili ob ugled, in voditelje družbe osebno sumničili goljufije. To ni političen, ampak kazenski faktum. Nihče nima dvojne časti, ampak samo jedno čast, in kdor je kot načelnik „Gospodarske zveze“ šuft, ta je tudi v privatnem življenju šuft. (Viharno pritrjevanje in ploskanje). Ali je po kazenskem zakonu samo tatvina hudodelstvo in ne tudi obrekovanje? (Živahno pritrjevanje). Na omenjeni, vedoma zlagani napad je kmetijska družba odgovorila s pojasnili rešenimi razmer. Sodno se je dognalo, da kmetijska družba z ozirom na geografski položaj Kranjske ni prodajala žindre dražje kakor se prodaja v drugih deželah, ampak še ceneje. Govornik je prečital dotično izjavo kmetijske družbe, v kateri je rečeno, da more take laži vedoma razširjati samo človek, ki je moralno popolnoma propadel. (Čujte! Čujte!) Reklo se je tudi, da je „Gosp. zveza“ vsled ugodne konjunktore prišla v položaj, žindro tako ceno prodajati. Ta ugodna konjunktura so bile obrekovalne kronice dr. Šusteršiča. (Veselost in klici: Jako dobro!) Iz originalnega pisma dr. Šusteršiča z dne 16. junija 1899 izhaja s popolno jasnostjo, da se je sramotnosti svojega počenjanja popolnoma zavedal, saj bi drugače ne bil ukazal, da mora stvar tajna ostati. Dr. Šusteršič se je tudi izgovarjal, da se ni prodajala manjvredna žindra. V originalnem pismu necega goriškega trgovca z dne 29. avgusta 1899, od katerega trgovca je dr. Šusteršič na zvijačen način dobil to manjvredno žindro, stoji doslovno „17 in 18 odstotne žindre nimam. Jaz jamčim samo za 16 odstotno, kar pa je vsejedno, saj to blago lahko brez skrbi prodajate kot 16, 17 in 18 odstotno, ker pri Vas itak o tem nobeden še dunsta nima. (Veselost in živahni klici: Jako dobro!) Govornik je potem prečital pismo necega kaplana na „Gosp. zvezo“, v katerem pismu je rečeno: Kaj je to? Jaz sem naročil 17 odstotno žindro, v tovrnem listu je označena kot 16 odstotna, zaračunjena pa je kot 18 odstotna. (Burni klici: Čujte! Čujte! Liguorijanska morala!) Nadalje je govornik prečital v „Slov. Narodu“ priobčeno izjavo ravnatelja Pirca z dne 17. februarja 1900, v kateri izjavi se razglasila „Gosp. zveze“ glede žindre označujejo kot bistveno in s prevdankom zlagana. Tudi trditev Šusteršičevega društva, da ni imelo druge kakor 18 odstotne žindre, so proglašala kot zlagana, kajti družstvo jo je imelo in jo je zvijačno in s sleparijo spravilo v Ljubljano. Pirc je pisal, da, ker dobro ve, da tisti krogi, ki so gonjo proti kmetijski družbi uprizorili, ne bodo reagirali, apelira na tiste poštene može v „Gosp. zvezi“, katerim moška čast še kaj velja. Na to izjavo ravnatelja Pirca pa občutljivi Šusteršič ni tožil, ker se je zavedal svoje krivde. Mogoče da

ima dr. Šusteršič dvoje časti, drugo kot načelnik „Gosp. zveze“ in drugo kot zasebnik, na vsak način pa ima samo dve roki in ti sta umazani in ostaneta umazani. (Burno dolgotrajno odobravanje in ploskanje.) Kadar koli so se tu čuli glasovi za svobodo in pravico, jih je dr. Šusteršič pretulil, ali danes je prišel konec njegovih rožnatih sanj, ki naj bi bile dozorele tam na ministrskih klopeh. (Veselost) Šusteršičeva častihlepnost, postati minister je bila tako velika, da je — v časih, ko je slovenski val grozil Nemce prepluti in je bil jeden Šusteršičevih rojakov blizu temu, da postane minister, — s svojimi spletkami provzročil, da dr. Ferjančič, na katerega se je takrat mislilo in katerega je Šusteršič razkričal za brezbožnega in popozerca, ni postal minister. Mirno, državniško obnašanje dr. Ferjančiča kaže še danes, da je bil nekdanj blizu temu, da postane minister. Po lastni krivdi je postalo nemogoče, da postane dr. Šusteršič kdaj minister, zakaj od avstrijskih ministrov se sicer, kakor kažejo razni bivši ministrski predsedniki, ne zahteva vedno posebno velike pameti — v tem oziru bi dr. Šusteršič že še lahko minister postal (Veselost) — ali zahtevajo se čistejše roke, kakor jih ima dr. Žindra. (Burno pritrjevanje.) Danes je zaslužena usoda zadela moža, ki spada mej tiste najnevarnejše demagoge, ki zlorabljajo vero za politični in osebni dobiček. Ta križarski propovednik ne bo več mogel z molitvenikom v roki po svoji domovini potovati, ker se mu bodo očitale umazane roke. Mogoče, da je Šusteršičeva vera neomahljiva, njegova čast ni neomahljiva. Kazenskosadna neomadeževanost ni isto, kar je moška čast; do moške časti nima dr. Šusteršič nobene pravice, četudi ga kazenski zakon še ni dosegel. Grajalni odsek, v katerem niso bili sovražni Nemci, ampak Slovani, je danes v najmilejši obliki izjavil, da Šusteršičevo postopanje ni bilo korektno, da je delal nereelno, umazano konkurenco. Tisti, ki je začel tako infamno obrekovalno vojsko, ki je čast svojih sorojakov tako nizko cenil, je za vse čase izgubil pravico, veljati kot poštenjak. Naj zbornica danes sklene kar hoče, naj posl. Steinu tudi izreče grajo, to je gotovo, da bo vse javno mnenje, ki moralno misli, izreklo dr. Šusteršiču zaničevanje. (Viharno dolgotrajno pritrjevanje in ploskanje.)

Za dr. Schalkom sta govorila dr. Tavčar in Plantan, toda poročilo je tako dolgo, da smo je morali odložiti za jutri.

V Ljubljani, 2. maja.

Ruska eskadra ob Adriji.

Ruski časopisi poročajo, da ruska eskadra obišče vsa pristanišča ob vztočni obali morja Adrijanskega. „Naša Sloga“ piše: Naše morje je modro, kakor tretja barva na naši sveti zastavi, ker taka je volja nebes, a mi smo se je oprijeli tako tesno, da nam je prirastla k srcu. Da, mi želimo videti rusko ladjeve na naših obalah, ali hrepenimo bolj, nego predsednik Loubet, bolj, nego Francija... Mi bi hoteli, ako hoče Rusija poslati ladjeve na pozdrav bratskemu prebivalstvu na vztočni obali morja Adrijanskega, na obiske tovarišem od c. kr. vojne mornarice, da tedaj pošlje mnogo ladij. To zahteva naše samoljubje... Kajti, ako so Francozi zavezniki, smo jim mi bratje, a mi imamo v Boki, v Gružu, v Splitu, v Šibeniku, v Bakru, v Trstu dovolj prostranih pristanišč, da jih sprejmemo. Najlepša je jasna beseda. Mi jih želimo videti, a ne zato, da bi se oni ponašali s svojo silo pred prijateljsko državo, ki pozna njihovo silo in jo zna dobro ceniti, nego zato, da si latinska gospoda, ki deluje na našo pogubo z vsemi najpodlejimi sredstvi, bodo mogli predstaviti slovansko silo v teh morjih, da se nauče spoštovati to narodnost, katero oni sovražijo in prezirajo brez prestanka, v njeni sili ter v finančni in vojni moči.

Rusko-francoska zveza.

Francoski zunanji minister Delcassé je zopet odpotoval iz ruske prestolice. „Novoe Vremja“ piše pri tej priliki, da bodo sedaj v Peterburgu izginili dvomi glede rusko-francoske zveze, in da je sedaj

jasno, da razmerje med Francijo in Rusijo ni skaljeno. Tesna rusko-francoska zveza ni zgrajena samo na politični, nego tudi na gospodarski podlagi. Bivanje Delcasséja v Peterburgu bode ustvarilo še večjo harmonijo v delovanju obeh vlastij v vshodnji Aziji in na drugih krajih, kjer se dotikajo ruski in francoski politični in gospodarski interesi. „Pol. Correspondenz“ poroča, da se je v Peterburgu med zunanjima ministroma predvsem razpravljalo kitajsko vprašanje, oziroma odškodninske zahteve posameznih vlastij.

Sprava Srbije s Črnogoro.

Odkar je izginil iz Srbije sedaj že pokojni Milan, so se razmere Srbije že dokaj izboljšale, in se je razmerje do sosednjih držav zopet spravilo na ugodnejše stališče. Spletkar Milan je povzročil razkol z Rusijo in Črnogoro, ali danes je Rusija Srbiji zopet naklonjena, pa tudi Črnogori se je Srbija docela približala. Črnogorski princ Mirko pride ta mesec v Beligrad, kjer bo več dni kraljev gost. S tem se bo ustanovilo iznova staro prijateljstvo med bratskima sosedoma.

Dogodki na Kitajskem.

Avstro-ogrski oddelek na Kitajskem se je znatno skrčil, in sicer je — kakor poroča „Wiener Abendpost“ — ostalo v Pekinu samo še 300 mož, v Tientsinu pa le 30. Izvršile so se v častniških mestih tudi večje izpremembe. V Pekinu so imeli 30. aprila generali konferenco, na kateri so sklenili sporočiti poslanikom, da se čete vrnejo domov, ako morejo poslaniki naznaniti svoto skupne odškodnine, in če izjavi kitajska vlada, da to svoto plača. Nadalje se je sklenilo polagoma zopet prepustiti Kitajcem upravo Pekina, da bo ostalo vojaštvo le še nadzorništvo.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Bruslja poročajo, da vlada v okolici Krügerja prepričanje, da čaka lord Kitchener samo na to, da Milner odpotuje, da začne nova mirovna pogajanja z Botho. Predsednik Krüger se že pripravlja na svoje potovanje v Ameriko. Iz Bloemfonteina poročajo, da niso dosegli posredovalci za mir med Afrikanderji na Kaplandiji nobenega uspeha. Iz Rosmeada poročajo, da je sedaj Rhenosterberg glavno taborišče Burov. Tja hodijo namreč večkrat mali burški oddelki. Na gorovju Zuur so se vršili te dni boji. Kraj Malatini v deželi Zulov je napadlo 400 Barov, a policija jih je baje odbila. Buri so se vrnili preko meje. Pet mož policije je bilo ubitih, dva pa sta bila ranjena. Komisija, ki ima določiti odškodnino za škode tujcev, je imela 30. aprila svojo prvo sejo. V tej komisiji je tudi avstro-ogrski konzul Stockinger. Drugih poročil z bojišča ni. Razen kuge v Kapstadtu, kjer oboli in umrje vsak dan več ljudij, imajo Angleži sedaj še konjsko kugo, ki je baje podavila že 75% vseh konj angleške armade!

Dopisi.

Iz Črnega grabna 30. aprila. Nedavno je bilo, kar ste prinesli notico o „krščanskem“ ponašanju župnika Šlaparja, vulgo Rajtguzna. K dotičnim vrsticam, dovolite, da še jaz spregovorim nekoliko besedij. Naravno, da se ta moja remiscenca tiče tudi gori imenovanega duhovnika, ki zasluzi za vestno izvrševanje pastirske obrti medaljo, identično z dnom neke gotove posode. To bi bilo pravo odlikovanje za ono, kar je „bvo“. Seveda, „bvo“ je že marsikaj in še „boo“; mi bi pa le radi, da bi naš župnik bolj vestno opravljal svoja opravila, manje rohnel nad ljudstvom ter prepustil mešetarenje s konji in s kobilami onim revežem, katerim je to vsakdanji kruh. Kedar se bo to zgodilo, potem bo šele mirna Bosna. Zadeva o novorojenčku g. Novaka iz Trojan, katerega Rajtguzen ni hotel krstiti, je končana. Kakor Vam znano, je bila celotna stvar sporočena slavni deželni vladi, ki je župnika prisilila h kapitalaciji. E, gotova stvar, da nismo mogli prišlemu zemeljskemu trpinu dati prvega cerkvenega blagoslova, ako smo imeli mačka, pa takega mačka, ki zahteva po več dni miru in počitka. Mož se ga je namreč na konjskem sejmu v metropoli in pri prijateljih v Črnem grabnu bil navlekel tako, da ni vedel, ali je doma v farovžu, ali pri svoji blaženi prijateljici v Ljubljani.

Tu, tu je za vzvišenega škofa plodnosno polje! Ko se odpravijo take srednje-

veške razmere, pa nam ne bo več potreba v javnosti žigosati postopanja nekaterih duhovnikov. Do tedaj pa „difficile est satiram non scribere“. Gospod urednik! Sicer bi Vam poročal še nekaj, ker pa vem, da precej stiskate s prostorom, zato naj zadržite za danes — prihodnjič pa kaj drugega. Satanelo.

Iz Zagorja ob Savi, 30. aprila. Naš neslavnoznan g. kaplan Škrjanec se poslavlja od nas. Škofov dekret zove ga v Jesenice na Gorenjsko kaplanovat. Toraj tudi neprijetno razočaranje, ker se mu je obljubovala kaka poštena fara za njegovo „mučeništvo“. Premišljenje v Jesenice je tega gospoda neprijetno dirnilo, kar je tudi umevno — tako da neki želi pokazati svojemu šefu hrbet ter jo popihati med vojake pastirovat.

Na tem gospodu imamo zopet žalosten vzgled, kako padajo najskrenejši, in mora se priznati najvnetejši boritelj klerikalizma. Njegovo strastno delovanje za ultramontanstvo popisali smo dovolj svoj čas, da nam ni treba tega še tu ponavljati. Sadove fanatičnega postopanja občuti mož zdaj najbolj sam. Ni čuda, če ga napolnjuje tako britke izkušnje z najtrpkjšo apatijo do še nadaljnega delovanja. Zato bi se rad odtegnil na najlepši način takemu življenju; kajti nazaj ne more, in naprej ga je strah. Ne samo, da ga je spravil njegov fanatizem ob vso veljavo ter ga v ugledu postavil pod nivo navadnih apnenčarjev, tako da se je čutil celo med svojimi pristaši v plahi sramežljivosti potrtega in uničenega. Najnovjši čas ga ni bilo videti niti več med ljudmi. On ve, da se nabaja v brezupnem položaju, po katerem se mu je nadejati le britkih ur v vsem življenju. A poleg vsega tega moralnega poloma stali so ga še mnogo denarja njegovi mladostni grehi, kar bode še dolgo občutil. In kaj je dosegel pri tem za svoje zagrešene ideale? Ničesar, prav ničesar! Le razmere poostrihle so se v tem času tako pri nas, da so zadobile protiklerikalne struje najobširnejše polje. Toraj uprav nasprotno, kar je pa on nameraval. Koliko škodo trpelo je pri tem krščansko čustvovanje v prebivalstvu, kljub vestnemu izpolnjevanju duhovskih dolžnosti, kar mu radi priznamo, ni nam treba dokazovati. Mi smo ga svarili izpočetka lepo prijateljsko in pozneje tudi s krepkimi „šlogarji“, kakor se nam je rogal on. Ali da se ne smeje on zadnji, kakor nam je vedno cinično prokoval poprej, to priznal bi nam danes sam. Žal, da so se naši „šlogarji“ še preveč izpolnili. Stavbinsko podjetje, katero jedino je konkreten rezultat njegovega delovanja, s kojim triumfom je hotel tudi svoj čas prepiti ves svet, dela mu danes le grozne skrbi in nemirne noči. Saj ravno to podjetje je tudi gotovo, katero mu ne daje več obstati v Zagorju. V dubu vidi že sedaj, kako bo jokala še kak dan kaka uboga ženica ter ga preklinjal kak zapeljan delavec. Zaradi nas ostal bi lahko še nadalje v Zagorju, ker je neškodljiv. Ker nas pa zapušča, želimo mu iz vsega srca, da bi se mu njegove želje čim najpreje izpolnile, da bi se mu tako vsaj za prihodnje izboljšala njegova eksistenca, če tudi ga očitvidno silijo višji krogi še nadalje v burni vrtinec, ker ga pošiljajo v Jesenice, kjer so odnošaji zagorskim menda zelo podobni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. maja.

— Poraz dr. Šusteršiča. Že dolgo ni zbudil noben političen dogodek po vsej Ljubljani tolike senzacije pa tudi tolikega občnega zadoščanja, kakor včerajšnji strašni poraz „generalnega maršala“ kranjskih klerikalcev. Že dolgo se ni rabil toliko telefon kot sinoči; za naš list se je po kavarnah in gostilnah vse trgalo, v javnih lokalih pa se ni govorilo o nič drugem kot o silni moralni zanušnici, katero je dobil docela zaslužen včeraj dr. Šusteršič v parlamentu. Vrč je hodil tako dolgo po vodo, da se je ubil! Kar je iskal in zaslužil, to je dr. Šusteršič včeraj dobil! V „Zvezdi“ pred dr. Šusteršičevem stanovanjem se je mudilo zvečer in ponoči več redarjev, ker se je mislilo, da nastanejo demonstracije, a to se ni zgodilo. Pač pa je neki hudomušnež sočutnega srca obesil na vrata hiše, kjer stanuje dr. Šusteršič, svež zelen venec. Plemeniti darovatelj je hotel menda simbolično izraziti svoje sočutje in povedati, da je dr. Šusteršič politično mrtev in bo v kratkem pokopan. Nesmrtni ljudski hu-

mor je imel sinoči zopet svoje plodovite ure, kajti kresali so se večeraj na račun dr. Šusteršiča povsod najizbornejši dovtipi. Nekje, kamor zahajajo tudi glasbeniki in pevci, pa so kar na mestu zložili „Šusteršičev mars“, ki se je moral ponavljati ne številnokrat. Skratka: poraz dr. Šusteršiča je vzbudil v Ljubljani splošno zadoščenje.

— **Društvo „Ljubljanska meščanska godba“**, čegar pravila je deželna vlada potrdila, je imelo večeraj svoj prvi redni občni zbor ob obili udeležbi dosedanjih členov in podpornikov ter za godbo se zanimajočega občinstva, ki je do malega napolnilo areno v „Narodnem domu“. Pred začetkom zborovanja in po zborovanju je bil promenadni koncert godbe, ki je svirala pod vodstvom kapelnika g. Beniška na splošno zadovoljnost. Zborovanje je otvoril gosp. načelnik osnovalnega odbora, L. Štrigelj, in po zdravil navzoče. Namestu obolelega tajnika, g. Barleta, je prečital g. L. Franke poročilo, iz katerega podamo važnejše točke v jedri prihodnjih števil. Voditeljem daljnjega zborovanja je bil voljen g. svetnik A. Svetek, razloživši, da je voliti v odbor deset členov poleg dveh virilnih glasov, katere imata odposlanca občinskega zastopa. Po kratki debati se je z vsklikom potrdila predložena lista odbornikov po predlogu dra. Kokalja. V novem odboru so gg. Fran Barle, Ivan Dražič, Fran Fabjan, August Jagodič, prof. Anton Komotar, Anton Klein, Ludvig Štrigelj, Lavoslav Pahor, Josip Turk, Ivan Velkavrh. G. svetnik Svetek je razjasnil, da v smislu § 10. pravil se bode novovoljeni odbor konstituiral sam in volil razne funkcije, navedene v omenjenem paragrafu društvenih pravil. Overovateljema zapisnika sta bila voljena gg. A. Dimnik in J. Noll, pregledovalcema računov pa gg. Lavrenčič in Pauer. G. Štrigelj je poudarjal potrebo, da se vzdrži v godbi disciplina, brez katere ni možno, da bi godba uspevala, kakor gotovo vsakdo želi. G. J. Turk predlaga, da zbor izreče zahvalo odstopivšemu osnovalnemu odboru in njega načelniku, gosp. Štrigelju, kar se soglasno sprejme. Končno je g. svetnik Svetek še omenil, da je bila v meščanstvu živa želja, naj se ustanovi namestu mestne godbe, ki je prenehala l. 1880, zopet nova godba, ki je postala živa potreba. Z eno samo (vojaško) godbo ni mogoče več izhajati v Ljubljani, ki se tako lepo razvija v vsakem oziru. Na meščanstvu in na občinstvu sploh bode zdaj, da z marljivim in dejanjskim zanimanjem in podporanjem godbe pomaga odboru, da vzdrži ustanovljeno godbo, in pripomore, da se bo vedno bolj spopolnjevala in mogla ustrezati vsakovrstnim zahtevam. Ko je bil dokončan dnevni red zborovanja, je g. predsednik zaključil zborovanje. Občinstvo pa je ostalo pri nadaljevanju promenadnega koncerta še dlje časa zbrano v prosti zabavi.

— **Občinske volitve v Kranju** so se za 3. razred začele danes ob 2. popoldne. Za 2. razred se vrže jutri od 2.—3. ure in za 1. razred od 3.—4. ure popoldne.

— **Za šolo v Ravnah** pri Kamniku je dal cesar iz privatne šatnje 800 kron podpore.

— **Pevski klub „Škrjanček“** pri Trpinca na „lepem potu“ v Ljubljani je izročil 18 K 32 vin. kot prebitek svoje veselice šentjakobsko-trnovski ženski družnici. Za ta dar mu odbor izreka svojo toplo zahvalo!

— **Ustanova za kulturne tehničke**. Dež. vlada razpisuje dogovorno z deželnim odborom ustanovo v znesku 1800 K za izobrazbo kulturnih tehnikov. Ustanovo oddaja poljedelsko ministrstvo. Pogoji so razvidni iz razpisa v uradnem listu.

— **Odbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“** vabi vse člane k I. zabavnemu večeru, kateri se vrši v areni na vrtu „Narodnega doma“ v soboto, dne 4. t. m. ob 1/2 9. uri zvečer. Vspored: 1.) Godba. 2.) Petje. 3.) Prosta zabava. Vstop je dovoljen članom in po njih vpeljanim gostom brez vstopnine.

— **„Društvo delovodij“** ima zborovanje dne 4. maja 1901 in sicer ob 8. uri zvečer v Lorberjevi gostilni „hótel pri južnem kolodvoru“. K polnoštevilni udeležbi so zaradi važnih družbenih razmer vabljeni vsi gospodje člani.

— **Lov na lisico v veži**. S Sv. Jošta se nam poroča: H kovaču Jožetu je prišla minoli ponedeljek ponoči lisica ter mu odnesla kuro. V torek ponoči je prišla lisica

iznova, a loveča novo kuro je padla s podstrešja po stopnjicah v vežo. Ropot je zbudil kovača, ki je ves prestrašen v sami srajci pritekel gledat, ali niso tatovi. Žena je med tem napravila luč in videla, da je prišla lisica. Kovač tekkel je po puško in ustrelil lisico sredi veže. Lisica bi bila v kratkem vrgla troje mladičev. Lov v veži je pač nekaj nenavadnega!

— **Iz Kamnika se nam piše**. Dne 5. t. m. vršil se bo 1. uri popoldne v prostorih „Narodne čitalnice“ v Kamniku občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Kamnik in okolico s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav prvomestnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročila blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev zastopnika h glavni skupščini. 6. Razno-terosti.

— **Na nabor je prišlo v vsem novomeškem okraju 722 mladeničev**. 151 so jih potrdili v stalno armado, 39 v nadomestno rezervo, skupaj 190 potrjenih. 239 se jih nahaja brez uradnega dovoljenja v Ameriki, pet jih je v zaporu, za štiri se ne ve, kje so.

— **S patronami so se igrali dečki v nedeljo dne 24. aprila popoldne v Dolgi ulici v Novem mestu**. Jednemu je hudo poškodovalo roko.

— **Nesreča**. Iz Semiča poročajo: Dne 23. aprila je žalostna smrt doletela Anjo Golobič iz Vavpčevsavi, staro šele 19 let. Ubila je ve lika bukev v gozdu in ji zlomila rebra in vrat. Čez par dni bi bila šla v Ameriko.

— **Bik ga je nabodel**. Posestnik Levro Cvetnič pri Sv. Mihelu, okraj Postojna, je hotel 12. m. m. svojega mladega bika, katerega je nameraval prodati, z verigo privezati na voz. Ko se je sklonil, ga je bik nabodel in vrgel na tla ter ga suval tako dolgo, da mu je prihitela žena na pomoč. Cvetniča, ki je bil hudo ranjen, so pripeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je čez dva dni umrl.

— **Učiteljsko društvo za mariborsko okolico** priredi v četrtek, 9. dne maja meseca, izlet v Lembah po sledečem redu: 1. sestanek ob 10. uri popoldne in predavanje g. tovariša A. Gođeca o svojem potovanju na otok Palagruzo; 2. ogledovanje novih vinogradov gosp. državnega poslanca F. Robiča; 3. ob 1. uri skupni obed v Robičevi gostilni. Do svidenja, gg. tovariši in naši prijatelji! Odbor.

— **Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj** zboruje v četrtek dne 9. maja t. l. ob 10. uri popoldne v Gornjem gradu po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Predavanje o telovadbi (tovariš Šijanec). 4. Razgovor o vprašanih za letošnje uradno učiteljsko konferenco. 5. Volitev delegatov k XIII. glavni skupščini „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.“ 6. Navsveti in želje.

— **Akademično tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** ima svoj I. redni občni zbor v letnem tečaju 1901. v soboto, dne 4. maja ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim vspešnim: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva „Slovenija“. 3. Poročilo odborovo. 4. Volitev: a) predsednika, b) odbora. 5. Slučajnosti. Gostje dobro došli!

— **Akademično društvo „Slovenija“** na Dunaji priredi v soboto, dne 4. maja t. l. svoj občni I. redni občni zbor. Lokal: Restavracija „Zum Magistrat“, I., Lichtenfelsgasse 3. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Slovenski gostje dobro došli!

— **Kokoši ukradel je večeraj popoldne neznan tat** posestnici Jožefi Dolenčevi na Dolenjski cesti.

— **Ulomiti je skušal danes ponoči nekdo v dirkališčno poslopje v Lattermannovem drevoredu**. Skušal je odpreti vrata z nekim železom, in ker jih ni mogel odpreti, je vrgel železo skozi okno v notranje prostore in ubil dve šipi.

— **Tatvina**. Hlapcem Ivanu Ciberšku, Antonu Pevcu in Alojziju Tomincu v Dalmatinovih ulicah št. 1, je neznan tat pobral staro obleko in črevlje.

— **Ubegla tatova Leopold Jereb in Ivan Mavo** sta že zaprta na Gradu. Prijelaju je žandarmerija v Laškem trgu na Štajerskem.

— **Gledališče opic v Lattermannovem drevoredu je vsak dan dobro obiskano**. Zlasti mladina se ob predstavah z opicami, psmi, petelinu in s prešičem zabava izbornu. Predstave imajo nov vspeš. Več med inserati.

— **Ušel je 30. m. m. pri Koslerjevi pivarni v Šiški delajoči kaznjenc Josip Resch**.

— **Izgubljene reči**. V Špitalskih ulicah je izgubila danes popoldne neka gospodična rujavo torbico, v kateri je bila denarnica s svoto 134 kron.

— **Corrigendum**. V pod naslovom: „Občinske volitve v Ribnici“ priobčenem članku naj se stavek „V občinskem odboru bodo imeli klerikalci 24, mi pa gotovik 9 udov, tedaj blizo tretjino“, popravi tako: ... klerikalci 16, mi pa gotovih 9 udov, tedaj nad tretjino.

* **Umetniška razstava v Zagrebu**. V umetniškem paviljonu v Zagrebu se je večeraj popoldne otvorila umetniška razstava, katero sta priredila slikarja Medović in Iveković v družbi drugih slikarjev, slikaric in kiparjev. Vseh del je 260. Največ del je Medovićevih in Ivekovićevih. Zastopani pa so tudi še P. Vučetić, V. Rimay, Sitzer, grafica Zichy, Zora pl. Halper, gdč. Kelbl, Vl. Pavić, H. Brodjovin in Senoa. Več bomo poročali o tej razstavi, ko si jo ogledamo sami. Ne dvomimo, da pohiti več Slovencev in Slovenk v Zagreb na to prekrasno razstavo umetnosti bratskega naroda.

* **Korespondenca suveren in vladarjev**. Papež dobi vsak dan 20 do 22 tisoč pisem, knjig in listov. Seveda prečita papež le najvažnejše stvari. Večino opravi njegovih 35 tajnikov. Mac Kinley dobiva vsak dan okoli 1400 pisem in 3—4 tisoč časopisov in knjig. Kralj Edvard dobi vsak dan okoli 1000 pisem in 2—3 tisoč časnikov in knjig. Car Nikolaj dobiva po 650 pisem, italijanski kralj pa okoli 500 pisem na dan. Kraljica Viljemina dobiva 100—150 pisem vsak dan.

* **Za propale ženske**. Nedavno se je završilo prvo leto delovanja „Kazanskega občestva zaščite propalih žensk“. „Volžski Vestnik“ piše, da se sme to društvo ponasati z lepimi uspehi, ako se upoštevajo njegova pičila sredstva in pa ravnodušje kazanske publike. Ustanovilo je dom, v katerem se je pomeščalo več nego 40 žensk in deklet, živečih brez dela, ki so zaželele odpovedati se prostituciji in začeti živeti se z delom svojih rok; otvorilo je biro za posredovanje dela in z juridično konsultacijo, katero je dalo delo mnogim bednim ženskam, in v mnogih slučajih zastopalo pred sodiščem korist ogoljufanih in „zapeljanih“ deklic. Dame so poučevale dekleta, ki so nameravala stopiti v vrsto prostitutk, dosegle so lepe uspehe in mnogo teh deklet se je vrnilo v naročje dela in poštenega poklica. Nadalje se je poskrbelo za izboljšanje položaja deklet v izvestnih domih z organizovanjem mnogih nadzorovalnih oddelkov po vseh delih mesta; nekaterim dekletom, ki niso mogla v mestu najti poštenega dela, ustreglo se je na njih prošnjo s tem, da so se odpravila na stroške društva nazaj domov. In končno se je društvo energično prijelo borbe z izvestnimi domi, in celo prosilo oblasti, naj se te hiše v Kazanu zapro. Tudi v Petrogradu in v Moskvi se je začelo energično gibanje proti prostituciji. Ruske dame delajo torej jako požrtvovalno za rešitev in nadaljno življenje propalih žensk.

* **Velikost človeškega telesa**. Antropološko društvo „British Association“ je razvrstilo narode glede velikosti ljudij tako-le: Največji so baje Angleži, Švedi in Danci, katerih povprečna mera dolgoti je 174 cm. Rusi in Belgijci so nekoliko manjši. Japonci in Španjci pa najmanjši, le do 165 cm višine. Če le niso Angleži za-se nekoliko previsoko merili?

* **Kako dolgo žive nekatere živali?** Medved dočaka malokdaj 20. leto, pes in volk pa pogosto. Lisica ne živi nad 14 do 16 let. Lev učka starost celih 70 let, med tem ko navadna mačka dočaka 15 let. Zajec živi le kakih 7 let, med tem ko dočaka slon časih 300 let. Svinja živi do 30. leta, nosorožec navadno le do 20. leta. Konj pri dobri oskrbi učka do 40, a velblod celo do 100 let. Ovca po petnajstem letu pogine, a krava malokdaj doživi dvajseto leto. Nekatero ptice imajo še daljše življenje. Tako je oral živel ujet v kletki na Dunaji 104 leta, istotako vran, ki je bil že nad 120 let zaprt. Vran pravijo do dočaka 200 let. Oj vodnih ptic živita najdalje labud in pelikan, ki baje dočakata do 300 let. Tudi je dokazano, da je želva učkala 107 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija 2. maja. Proč z zastopnikom ljudstva, kateremu je državni zbor pritisnil na čelo pečat žlindre.

Volilci 5. kurije.

Idrija 2. maja. Obsojenemu Šusteršiču kličejo zbrani napredno misleči Idrijčani: Sramota! Slava dru. Tavčarju, neustrašenemu boritelju za napredek naroda!

Vipava 2. maja. Grom topičev pozdravlja pravično obsodbo dr. Šusteršiča.

Kozje 2. maja. Obsodbe Šusteršiča veselimo se vsi pošteni ljudje; z njim je obsojena tudi lažnjivost in nepoštenost klerikalizma. Tukajšnji klerikalci poparjeni. Slava naprednim poslancem! Kozjanski liberalci.

Trst 2. maja. Pozdravljamo izrek poslanske zbornice, ker je z njim zadeta klerikalna nemoralnost.

Dunaj 2. maja. Po večerajšnji seji poslanske zbornice se je sešel Šusteršičev klub na sejo, katere pa se Šusteršič sam ni udeležil. Razpravljalo se je o žlindri. Kakor smo izvedeli od nečega člana tega kluba, so sicer klubovi člani izrekli prepričanje, da Šusteršičeva čast ni omadeževana, izrekli so pa tudi mnenje, da bi se moral dr. Šusteršič odpovedati načelstvu kluba, kakor tudi mandatu, in novič apelirati na volilce. Šusteršič si je izgovoril štiri dni premisleka. Danes se ni prikazal v zbornici.

Dunaj 2. maja. Poslanska zbornica razpravlja v današnji seji o premembi volilnega reda za trgovske in obrtne zbornice. Oglašeni so šest govornikov, tako da utegne biti cela seja tej stvari posvečena.

Dunaj 2. maja. Danes se je ustanovila svobodna združitev poslancev, ki so sodniki. Načelnikom je bil izvoljen dr. Ferjančič, podnačelnikom baron d' Elvert.

Dunaj 2. maja. Vlada je danes predložila parlamentu zakon o lokalnih železnicah, katerih zgradbo je letos zagotoviti. Nasvetovanih je 5 garantiranih in 13 subvencioniranih lokalnih železnic.

Dunaj 2. maja. Rumunski poslanec Isopescul je tu umrl.

Kolonija 2. maja. „Köln. Ztg.“ poroča, da so bili Rusi pri Mukdenu silno poraženi.

Pariz 2. maja. V Besançonu je administrator ondotnih fužin poneveril 1,300.000 frankov. Izgubil je ta denar na borzi.

Atene 2. maja. Grški kralj se pelje 10. t. m. v Opatijo, kjer se snide z rumunskim kraljem. Namen sestanku je v zvezi z razmerami na Balkanu.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka** v Ljubljani. V mesecu aprilu t. l. bilo je pri „Ljubljanski kreditni banki“ vloženi na vložne knjižice in na tekoči račun 602 125 kron 62 vin., vzdignjenih pa 384 692 kron 19 vin. Stanje vseh vlog znaša dne 30. aprila t. l. 1 886 444 kron 33 vin.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

V nedeljo, dne 21. aprila 1901 občni zbor „Narodne Tiskarne“ ni mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delničarjev udeleženih.

Zatorej se skliče nov

občni zbor

delniškega društva

„Narodne Tiskarne“

na dan 5. maja 1901

ob 11. uri popoldne

v prostorih „Narodne Tiskarne“ z istim, za občni zbor dne 21. aprila 1901 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 806-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo
1	8. zvečer	736.1	7.6	sl. sever	pol. oblak.
2	7. zjutraj	736.1	6.8	brezvetr.	oblačno
	8. popol.	735.2	15.2	sl. svzhod	pol. oblak.

Srednja včerašnja temperatura 8.4°, nor-male: 12.1°.

Dunajska borza

dne 2. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.10
Avstrijska zlata renta	117.90
Avstrijska krona renta 4%	97.45
Ogrska zlata renta 4%	117.50
Ogrska krona renta 4%	92.80
Avstro-ogrsko bančne delnice	1665 —
Kreditne delnice	637 —
London vista	240.22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.52 1/2
20 mark	23.52
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.31

Mizarska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slav-nemu občinstvu v naročitev

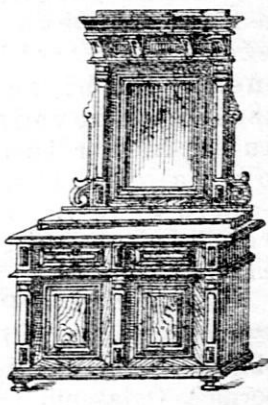
raznovrstne

temne in likane

sobne

oprave

iz suhega lesa, so-lidno izgotovljene po lastnih in predloženi-h vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

načelnik.

(502-10)

Stajerska
ROGAČKA
KISELA VODA Gempel in Styria v Ljubljani
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. (714-5)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling, v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograda, Linc, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Stanovanje

s 4 sobami in pritliklinami je z avgustom na Jurčičevem trgu št. 1 (922-1)

oddati.

Za avgustov termin se išče lepo stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo (eventuelno sobo in kabinet). (916-2)
Ponudbe na upravništvo „Slov. Nar.“.

Zadnja 2 dneva. Lattermannov drevored.

Danes v četrtek, dne 2. maja ob 8. uri zvečer velika predstava.

Na splošno zahtevanje včerašnji vsposed.

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinett

Novo! **Ceccho.** Novo!

Dresirani petelini.

Novo! Drugikrat: Novo!

Prešič kot topničar.

Koncem predstave:

Nesrečni potovalci v puščavi.

Vstopnina: Sedež s številko 40 kr., I. prostor 25 kr., II. prostor 15 kr., galer. stojišče 10 kr.

Za mnogobrojni obisk prosi udano

Josip Spinett.

(920) V petek zadnja velika predstava. Začetek ob 8. uri zvečer.

Krepilna hrana Tropon

slast obujajoča in izredno tečna je podlaga za: (741-8)

Tropon-suhor, Tropon-cakes

Tropon-čokolado, Tropon-cacao, Tropon-otročjo moko.

Tropon-beljakovo moko

kot primes k jedilom za zdrave in okrevajoče.

Kuharska knjiga „Moderna krepilna kuhinja“ brezplačno in franco.

Dobiva se povsod

ako ne, naznanja najbližnjo prodajališče

Avstr.-ogr. Tropon-tovarna

Dunaj, VIII/1, Kochgasse 3.

trgovski pomočnik

detajlist, vsprejme se takoj pri tvrdki Karl C. Holzer v Ljubljani.

Lovska psica

ščetinaste dlake, na ime „Mila“ slušajoča, in bel Foxterieur, na ime „Bubi“ slušajoča, z znakama Moste št. 4 in 5 sta se zalotela. — Oddasta naj se proti nagradi ritmojstru gosp. Wimmer-ju v Selu. (915-2)

Proda se

grad Zavrh (Neudorf) okraj Litija, obsegajoč okoli 300 oralov z lastnim lovom in zelo veliko vodno močjo. Kupnina s pritlikino vred 50.000 kron. Natančnejši podatki pri oskrbništvu ali pri dr. Sernecu v Celju. (883-2)

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

priporoča (12-99)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Vino.

Prostovoljna prodaja 350 veder pristnega vina lastnega pridelka, rudečega in belega, po sodih ali pa skupaj, bode dne 6. maja v Vidmu pri S. F. Schalkovem vinogradu, h kateri se uljudno vabijo kupci. (879-2)

V prijaznem trgu ob Savi, postaje južne železnice, se prostovoljno prodaja jednoandstropna in za vsako trgovino primerna

hiša

z dvoriščem, gospodarskim poslopjem in drugimi potrebnimi prostori.

K hiši spadajo tudi sadni vrtovi, njive ob cesti in travniki, vse v lepi legi. (901-3)

Kupna cena znaša 14.000 kron, in zadostuje predplačilo 4000 kron; ostanek se zavaruje proti obrestim in plača po dogovoru.

Natančnejša pojasnila daje Franc Penca, posestnik v Mokronogu.

Ustanova za ženitno opravo.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto ustanovo za ženitno opravo v znesku K 200.—, osnovano po tukajšnjem občinskem svetu povodom srebrne poroke Njih Veličanstev.

Pravico do te ustanove imajo uboga, pošena in v Ljubljano pristojna dekleta, ki so se v času od 24. aprila 1900 do današnjega dne omožila.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati tukaj do 22. maja letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 25. aprila 1901.

Slav. predstojništvom uradov, pisarn, kontoarjev itd.

Zapisniki trpe največ na hrbtu, na spodnjem robu in na vogalih. Z malim troškom se temu od-pomore s patentovanim okovom na stare, že ve-zane in nove knjige. Okovi na knjige se pritrjuje tudi lahko v uradu. Veznina nobenih knjig ni tako važna, kot zapisnikov. Najmanjša nepravilnost vezi se močno kaznuje. Vsak drugačen papir za-hteva drugo ravnanje, in čudno, celo mnogo knjigo-vezov meni, da zapisnike vezati je najenostavnejše

Brez okov: Z okovami: delo knjigoveškega obrta. Se pač motijo! Ako je papir močan, se sme pri vezbi malo grešiti, če pa je k nesreči še papir za nič, potem se knjiga ne drži leto skupaj. — Ker imam posebno izurjene knjigoveze, ki so po več-letni izkušnji strokov-njaki, priporočam dobro in trpežno vezbo zapis-nikov. (919-1)

Z velespoštovanjem
Jv. Žonač
Ljubljana, Selenburgove ulice.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoča se za doslej nama izkazovano naklonjenost in zaupanje, javljava ob jednem slav. občinstvu, prečast. duhovščini in dosedanjim najinim gostom, da sva s 1. dnem maja meseca prevzela slovito, dobro poznato

gostilno „Pri zvezdi“ (Ferlinz)

v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 13

kjer bova skrbela z izvrstno pijačo in okusnimi jedili po zmerni ceni vsestransko zadovoljiti ter s tem ohraniti sloves staroznane gostilne. Priporočava najino podjetje vsestranskemu upoštevanju ter beleživa velespoštovanjem

(921-1)

Peter in Magdalena Krisch.

Pozor!!!

Usojam si p. n. občinstvu najuljudnejše naznanjati, da otvorim v nedeljo, t. j. 4. t. m. v svoji lastni gostilni, Tržaška cesta št. 27

najlepše, na novo urejeno keglišče.

Točim izvrstna in pristna vina kakor: dolensko, istrsko, štajersko in brdsko (goriško)

Pivo iz slavne pivovarne Puntigam. (918-1)

Postrezal bodem ob vsakem času z mrzlimi in gorkimi jedili.

Za mnogobrojen obisk prosi Vinko Vojevič.

Otvoritev gostilniškega vrta.

V nedelje, dne 5. maja t. l. otvoril se bode

v gostilni „pri novem svetu“

na Marije Terezije cesti št. 14

gostilniški vrt s salonom in kegliščem.

Vrt in salon sta izdatno olepšana.

Točil bodem izvrstna pristna vina in Koslerjevo marcno pivo ter skrbel za dobra jedila in točno postrežbo.

Na vrtu svira meščanska godba.

Začetek ob 3. uri. Vstopnina prosta.

Za mnogobrojen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Valentin Mrak gostilničar.

(917-1) Keglišče je za nekaj dni v tednu družbam na razpolago. V slučaju neugodnega vremena vrši se koncert prihodnjo nedeljo, dne 12. maja t. l.